

Aan de gemeenteraad

Datum : 26 mei 2026
Zaaknummer : 5111112
Contactpersoon : Erik van den Heuvel
Telefoonnummer : 06 – 523 75 168

Onderwerp: Stand van zaken aanpak overlastgevende jonge vreemdelingen in Arnhem

Geachte voorzitter en leden,

De aanhoudende onrust, door onder meer oorlogen en conflicten, in verschillende delen van de wereld zorgt ervoor dat continu mensen van huis en haard vluchten en onder andere in Nederland asiel aanvragen. Arnhem neemt haar verantwoordelijkheid in het opvangen van deze vluchtelingen. Over het algemeen gaat dit goed. Een klein deel, met name jonge (minderjarige) vreemdelingen, zorgt echter voor overlast en criminaliteit. In deze raadsbrief geven we een stand van zaken met betrekking tot de Arnhemse aanpak van overlastgevende jonge vreemdelingen in onze stad en komen wij de [toezegging 1736 Overlast jonge Syrische vluchtelingen](#) na.

Problematiek

Arnhem heeft te maken met een aantal overlastgevende en/of criminele jonge vreemdelingen. Deze groep hebben we in beeld. Het gaat om ongeveer 100 jonge vreemdelingen tussen de 13 en 23 jaar met grotendeels de Syrische nationaliteit die een of meerdere registraties bij de politie op naam hebben. Een deel van deze groep verblijft in Arnhem, maar ook verblijft een deel in randgemeenten of elders in het land en komt naar Arnhem toe. Zij veroorzaken overlast en criminaliteit. Het gaat daarbij om uiteenlopende situaties, zoals het niet (kunnen) tonen van een identiteitsbewijs, meldingen van overlast en winkeldiefstallen, maar ook om vechtpartijen, mishandelingen, gewelddadige straatroof en intimidatie. Ook zien we veel middelengebruik bij deze groep, waaronder alcohol, softdrugs, Lyrica (pregabaline) en Captagon. De jongeren kunnen zich snel mobiliseren, bijvoorbeeld bij incidenten en vechtpartijen. Ook zien we dat geopolitieke spanningen, zoals ontwikkelingen in het land van herkomst, online snel worden opgepikt en razendsnel leiden tot reacties. Deze reacties leiden ook tot incidenten in Arnhem. Om deze overlast tegen te gaan en te voorkomen dat stigmatisering van de hele groep jonge vreemdelingen optreedt, is er het laatste half jaar gewerkt aan een doeltreffende aanpak.

Arnhemse aanpak

Voor een gerichte aanpak is het nodig te kijken naar de factoren die bijdragen aan dit overlastgevende en criminele gedrag. De jonge vreemdelingen hebben veel tijd en weinig omhanden. Het schoolverzuim is hoog en er is geen of een onzeker perspectief op een verblijf in Nederland. Daarnaast hebben zij een groot deel van hun jeugd buiten Syrië doorgebracht en zijn niet of nauwelijks naar school geweest. Ook

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5111112
Pagina: 2

spelen bij veel van hen de gevolgen van trauma's, gedragsproblemen, schulden vanwege de reis naar Europa en sociale druk vanuit de achtergebleven familie. Bovendien moeten veel jongeren veelvuldig verhuizen van de ene naar de andere opvanglocatie. Ze kunnen zich daardoor niet hechten aan de gemeenschap hier, maar zijn wel onderling sterk (online)verbonden. Ook zijn de mogelijkheden van belangrijke instanties zoals het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) en Nidos (Jeugdbescherming voor vluchtelingen) om toezicht en begeleiding te bieden in de praktijk beperkt. De combinatie van dit alles heeft een zeer negatief effect op de ontwikkeling van deze jonge vreemdelingen.

De problematiek is ernstig en vraagt om een stevige inzet op zowel het stellen van normen (handhaving) als preventie. De kern van de Arnhemse aanpak is dat er een stevig netwerk om deze jongeren gevormd wordt, waarbij gewerkt wordt vanuit de "gouden pedagogische driehoek" tussen school, opvang (hun thuis) en vrije tijd (o.a. straat en online). Hierbij hebben de jonge vreemdelingen steeds allerlei verschillende opvoeders om zich heen die gezamenlijk optrekken, of zij nu voogd, begeleider, docent, jongerenwerker, coach, politieagent of een ander rolmodel zijn. In de praktijk betekent dit dat we direct optreden bij incidenten en inzetten op een structurele aanpak van de persoon; normeren en begeleiden. Dit doen we door onverminderd intensief op de overlastlocaties aanwezig te zijn, met politie, boa's en ambulante straatwise jongerenwerk. Jonge vreemdelingen die niet in Arnhem wonen dragen we persoonlijk en actief over naar de gemeente van herkomst.

De jongeren krijgen meer toezicht en begeleiding op school, op straat en op de opvang, zodat incidenten voorkomen kunnen worden en jongeren de begeleiding krijgen die nodig is. De afgelopen maanden is geïnvesteerd in lokale intensieve begeleiding, waarbij lokale partners als jongerenwerk, school (Internationale Schakel Klas, VIOS), leerplicht en zorg een belangrijke rol vervullen. Hierin wordt samengewerkt met Nidos en het COA. Met de lokale aanpak wordt ingezet op het opbouwen van een relatie en het versterken van de binding met de wijk en de stad. Dit gebeurt door aanwezig te zijn op verschillende leefgebieden (school, straat, online, woonlocaties) en door in te zetten op een positieve dagbesteding zoals school, (vrijwilligers)werk, sport en vrijetijdsbesteding. Voor een kleine groep is dit niet toereikend en zijn aanvullende zorg en/of repressieve maatregelen nodig.

Samenwerking met het Rijk

Dit laat onverlet dat een duurzame oplossing van het probleem bij de bron ligt. Hiervoor kijken we nadrukkelijk naar het Rijk. Door de stroperigheid en onduidelijkheid van de asielprocedures, de onmogelijkheden van het terugsturen, de vele verplaatsingen van de jongeren door het land, het gebrekkige toezicht, de beperkte begeleiding en het ontbreken van passende zorg blijven alle risicofactoren voor deze toch al kwetsbare groep aanwezig. We zien dat belangrijke partners zoals het COA en Nidos zich inzetten, maar dat het systeem als geheel tekortschiet en soms zelfs averechts werkt voor zowel de ontwikkeling van de jongeren als voor de veiligheid in de steden. Zo worden bijvoorbeeld de doorlooptijden van de procedure bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst steeds langer. Het is geen uitzondering dat jonge vreemdelingen vele jaren doorbrengen in onzekerheid, wat een negatief effect heeft op hun ontwikkeling en toekomstperspectief.

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5111112
Pagina: 3

Daarom vragen we het ministerie de hierboven genoemde structurele knelpunten in de asielketen, zoals het genoemde verplaatsen van asielzoekers, weg te nemen. Hiertoe voeren we met het ministerie overleg. Ook vragen we ondersteuning van onze lokale aanpak. We zijn dankbaar voor de steun die we al krijgen van het ministerie, maar de kosten van de Arnhemse aanpak overstijgen de incidentele bijdrage van het ministerie ruim. Er is financieel meer nodig om de problematiek structureel aan te pakken.

Tot slot

De afgelopen periode hebben we de doelgroep beter in beeld gebracht door de overlastgevende jonge vreemdelingen uit de anonimiteit te halen en hierbij een norm te stellen. Maar voor een duurzame aanpak en oplossing van dit probleem moeten we deze jongeren perspectief bieden. We moeten aan de voorkant van de problematiek komen, voordat jongeren overlast veroorzaken of in de criminaliteit terechtkomen. Daarvoor is een specifieke aanpak voor deze groep noodzakelijk vergelijkbaar met het programma Preventie met gezag. Dat kan alleen met hulp van het Rijk. Wij blijven ons daarvoor onverminderd inzetten. Mocht extra steun van het Rijk uitblijven dan kan deze specifieke aanpak niet worden gerealiseerd, er zal dan binnen de aanpak geprioriteerd worden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema

A. Marcouch